

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

25. aprill 2013*

Eelotsusetaotlus — Sotsiaalpoliitika — Õigusaktide ühtlustamine — Töötajate kaitse tööandja maksejõuetuse korral — Direktiiv 2008/94/EÜ — Kohaldamisala — Täiendavad tööandja pensioniskeemid — Määratud väljamaksega ja kulude tasakaalul põhinev skeem — Ressursside ebapiisavus — Kaitstuse minimaalne tase — Majanduskriis — Tasakaalustatud majanduslik ja sotsiaalne areng — Liikmesriigi kohustused ressurside ebapiisavuse korral — Ebaõigest ülevõtmisest tulenev liikmesriigi vastutus

Kohtuasjas C-398/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel High Courti (Iirimaa) 20. juuli 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 27. juulil 2011, menetluses

Thomas Hogan,

John Burns,

John Dooley,

Alfred Ryan,

Michael Cunningham,

Michael Dooley,

Denis Hayes,

Marion Walsh,

Joan Power,

Walter Walsh

versus

Minister for Social and Family Affairs,

Iirimaa,

Attorney General,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: kohtunik R. Silva de Lapuerta kolmanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud K. Lenaerts, E. Juhász (ettekandja), J. Malenovský ja D. Šváby,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 3. oktoobri 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- T. Hogan jt, esindajad: G. Byrne, *solicitor*, M. Collins, *SC*, ja C. Donnelly, *BL*,
- Minister for Social and Family Affairs, Iirimaa ja Attorney General, esindaja: D. O'Hagan, keda abistas B. Murray, *BL*, ning E. Carolan, *BL*,
- Madalmaade valitsus, esindaja: J. Langer,
- Euroopa Komisjon, esindajad: G. Rozet ja J. Enegren,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/94/EÜ töötajate kaitse kohta tööandja maksejõuetuse korral (ELT L 283, lk 36, edaspidi „direktiiv 2008/94”) artiklite 1 ja 8 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud T. Hogani ja teiste Waterford Crystal Ltd (edaspidi „Waterford Crystal”) endiste töötajate ning Minister for Social and Family Affairsi, Iirimaa ja Attorney Generali vahelises vaidluses direktiivi 2008/94 ülevõtmise kohta.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Vastavalt direktiivi 2008/94 artikli 1 lõikele 1 kohaldatakse direktiivi töötajate nõuete suhtes, mis tekivad töölepingutest või töösuhetest ja esitatakse tööandjate vastu, kes on maksejõuetud direktiivi artikli 2 lõike 1 tähenduses.
- 4 Direktiivi artikli 8 kohaselt tagavad liikmesriigid vajalike meetmete võtmise, et kaitsta nende töötajate ja isikute huve, kes olid tööandja ettevõttest lahkunud selleks kuupäevaks, kui tekkis tööandja maksejõuetus, seoses nende töötajate vahetult või tulevikus tekkiva õigusega saada vanadushüvitist, sealhulgas toitjakaotushüvitist, vastavalt täiendavatele tööandja või tööandjatevahelistele pensioniskeemidele, mis ei kuulu riiklikesse sotsiaalkindlustusskeemidesse.

Iiri õigus

Riiklik pension

- 5 Iirimaal makstava riikliku pensioni kohta nähtub eelotsusetaotlusest, et valitsus hoiab töötajate ja tööandjate sissemaksid sotsiaalkindlustusfondis. Kuigi neid sissemaksid kutsutakse „palgaga seotud sotsiaalkindlustusmaksedeks” (*Pay Related Social Insurance*), makstakse riiklikku pensioni sõltumatult töötaja sissetuleku tasemest kogu töötatud aja jooksul.
- 6 Põhipensioni suurus on 230,30 eurot nädalas ja seda makstakse kõigile, kes jõuavad pensioniikka ja kes on tasunud teatava hulga palgaga seotud sotsiaalkindlustusmaksid kogu töötatud aja jooksul. Riikliku pensioniskeemi funktsioneerimine ei sõltu isiku õigustest, mida ta on omandanud tööandja pensioniskeemist, kas siis määratud väljamaksega või määratud sissemaksiga pensioniskeemist.

Määratud väljamaksega täiendavad tööandja pensioniskeemid

- 7 Iirimaal on enamiku määratud väljamaksega täiendavate tööandja pensioniskeemide varad usaldatud pensioniskeemi haldajatele, fondihalduritele, kes haldavad varasid vastava pensioniskeemi liikmete ainuhuvides; see vara ei kuulu tööandjale ja tööandja maksejõuetuse korral ei saa seda võlausaldajate nõuete rahuldamiseks kasutada.
- 8 Sellise pensioniskeemi puhul on töötajatel õigus pensionile ainult juhul, kui skeemis on piisavalt varasid. Varade kaitse tagab nende käsitlemine usaldusomandina, mistõttu need on eraldatud tööandja varadest.
- 9 Siseriiklike õigusnormide kohaselt rahastatakse täiendavaid pensioniskeeme sissemaksidest, mida maksavad nii tööandja kui ka töötajad. Töötaja töötasust makstakse kindel protsentuaalne osa pensionifondi, tööandjad aga teevad igal aastal sissemaks, pidades silmas, et täiendavas tööandja pensioniskeemis oleks pikaajalises perspektiivis kohustuste täitmiseks piisavalt varasid.
- 10 Tööandja sissemaks suuruse kindlaksmääramiseks on 1990. aasta pensionide seaduses (*Pensions Act, 1990*), muudetud redaktsioonis, nähtud ette, et aktuaar teeb arvutused vastavalt erilisele normile, mida nimetatakse „minimaalseks rahastusstandardiks” (*Minimum Funding Standard*). Selle kohaselt on täiendavad pensioniskeemid „kulude tasakaalul” põhinevad skeemid, kuhu tööandja teeb igal aastal vajaliku sissemaks töötajate sissemaksete täiendamiseks, nii et varad ja kohustused oleksid pikas perspektiivis tasakaalustatud.
- 11 Pensionifondi põhikiri lubab tööandjal lõpetada täiendava pensioniskeemi igal ajal ja lõpetada niiviisi oma kohustuse teha skeemi sissemaksid. Põhikirjas on ette nähtud, et pensionifondi lõpetamise korral, kas siis tööandja soovi tõttu lõpetada oma kohustused, tööandja maksejõuetuse tõttu või muul põhjusel, saavad töötajad osa pensionifondi varadest.
- 12 Iirimaal võib määratud väljamaksega täiendav pensioniskeem võtta riiklikku pensioni arvesse. Sellist skeemi nimetatakse „integreeritud pension” (*integrated pension*).

Direktiivi 2008/94 artikli 8 ülevõtmine Iiri õigusse

- 13 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et ainus siseriikliku õiguse meede, mis võtab sõnaselgelt üle nõukogu 20. oktoobri 1980. aasta direktiivi 80/987/EMÜ töötajate kaitset tööandja maksejõuetuse korral käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 283, lk 23; ELT eriväljaanne 05/01, lk 217) artikli 8, nüüd direktiivi 2008/94 artikkel 8, on 1984. aasta seaduse töötajate kaitse kohta tööandja maksejõuetuse korral (*Protection of Employees (Employers' Insolvency)*

Act 1984) artikkel 7, milles on ette nähtud tööandja kinnipeetud sissemaksete või tööandja poolt maksmisele kuuluvate sissemaksete maksmine täiendavasse tööandja pensioniskeemi maksejõuetusele eelnenud 12 kuu jooksul.

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimused

- 14 Põhikohtuasja hagejad on Waterford Crystal kümme endist töötajat; Waterford Crystal on ettevõtja, kes on alates 1947. aastast spetsialiseerunud eriti kõrge kvaliteediga kristalltoodete tootmisele ja asub Waterfordi linnas (Iirimaa). Põhikohtuasja hagejatest kaheksa pidid pensionile jääma ajavahemikus 2011–2013, kaks hagejatest ajavahemikus 2019–2022.
- 15 Üks hagejate töötingimus oli, et nad ühinevad ühega määratud väljamaksega pensioniskeemidest, mille oli asutanud nende tööandja, kas Waterford Crystal Limited Contributory Pension Scheme for Factory Employees'iga või Waterford Crystal Limited Contributory Pension Scheme for Staff'iga, mis loodi vastavalt 1975. ja 1960. aastal usaldusomandi asutamisdokumendiga.
- 16 Skeemides oli ette nähtud võimalus, et juhul kui pensioni saajad jäävad pensionile tavapärasel vanuses, saavad nad vanadushüvitist, mille aluseks on viimane tegelik töötasu (*actual final salary*), millest on maha arvatud riiklik pension (*State pension*). Pärast mahaarvamist (*final pensionable salary*) kujutab kaks kolmandikku saadud summast vanadushüvitist nende skeemide alusel.
- 17 2009. aasta alguses nimetati Waterford Crystalile saneerija ja leiti, et ettevõtja on maksejõuetu. Ettevõtja asutatud täiendavad pensioniskeemid lõpetati 31. märtsil 2009, nende varade koguväärtus oli 130 miljonit eurot, kohustuste koguväärtus 240 miljonit eurot ja puudujääk umbes 110 miljonit eurot.
- 18 Põhikohtuasja hagejate palgatud aktuaari hinnangul on summa, mille hagejad saavad, 18% kuni 28% summast, millele neil oleks õigus, kui nad saaksid pensionihüvitiseks kogutud õigustest nende tegeliku väärtuse. Iirimaa palgatud aktuaar kritiseeris seda arvutust ning leidis, et see summa varieerub vahemikus 16% kuni 41% ega ulatu seega Euroopa Kohtu 25. jaanuari 2007. aasta otsuses C-278/05: Robins jt (EKL 2007, lk I-1053) nimetatud 49% lähedalegi.
- 19 Põhikohtuasja hagejad esitasid seetõttu hagi, väites, et Iirimaa ei ole eespool viidatud kohtuotsust Robins jt silmas pidades võtnud nõuetekohaselt üle direktiivi 2008/94 artiklit 8.
- 20 Iirimaa rõhutab vastupidi, et ta on nii enne kui ka pärast eespool viidatud kohtuotsust Robins jt kehtestanud palju tähtsaid meetmeid, et kaitsta täiendavate tööandja pensioniskeemide liikmete huve.
- 21 High Court leiab, et otsuse tegemiseks on direktiivi 2008/94 sätete tõlgendamine vajalik, mistõttu ta otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas direktiiv 2008/94 [...] kohaldub hagejate olukorrale, arvestades direktiivi artikli 1 lõiget 1 ja seda, et hagejate väidetav pensionihüvitiste kahju ei ole Iirimaa õiguse kohaselt tööandja võlg, mida tunnustatakse hagejate tööandja saneerimisel või hagejate tööandja tegevuse lõpetamisel, ega loo ka muul viisil õiguslikku alust tööandja vastu nõude esitamiseks käesoleva kohtuasja asjaoludel?
2. Kas hinnangu andmisel sellele, kas riik on täitnud [direktiivi 2008/94] artiklist 8 tulenevaid kohustusi või mitte, on siseriiklikul kohtul õigus arvesse võtta osamakselist riiklikku pensioni, mida hagejad saavad (ja mille saamine ei ole seotud tööandja pensioniskeemiga), ning võrrelda a) kogusummat, mille moodustavad riiklik pension ja selle pensioni väärtus, mille hagejad tegelikult saavad või tõenäoliselt tegelikult saavad vastavast tööandja pensioniskeemist, b) kogusummaga,

mille moodustavad osamakseline riiklik pension ning igale hagejale kogunenud pensionihüvitiste väärtus pensioniskeemi lõpetamise kuupäeval, kui hagejate nõutavate pensionihüvitiste taseme kindlaksmääramisel on arvesse võetud riiklikku pensioni?

3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, siis kas summad, mida hagejad tegelikult saavad, on samaväärsed riigipoolsete [direktiivi] artiklist 8 tulenevate kohustuste täitmisega?
4. Kas selleks, et kohaldada direktiivi [2008/94] artiklit 8, on vaja tõendada põhjuslikku seost hagejate pensionihüvitiste kahju ja nende tööandja maksejõuetuse vahel, kui arvestada, et 1) tööandja maksejõuetuks jäämise kuupäeval oli pensioniskeem alarahastatud ja 2) tööandja maksejõuetus tähendab, et tööandjal ei ole ressursse, et maksta pensioniskeemi piisavalt raha liikmete pensionihüvitiste täieliku väljamaksmise võimaldamiseks (kusjuures tööandjal ei ole kohustust seda teha, kui pensionikeem lõpetatakse)?
5. Kas Iirimaa kehtestatud meetmed [...] täidavad direktiiviga [2008/94] kehtestatud nõuded, arvestades sotsiaalseid, kaubanduslikke ja majanduslikke tegureid, mida Iirimaa pärast kohtuotsust Robins [viidatud eespool] pensionikaitse ülevaatamisel silmas pidas, ja eeskätt arvestades „tasakaalustatud majandusliku ja sotsiaalse arengu vajadust”, millele on osutatud direktiivi põhjenduses 3?
6. Kas majandusolukord saab olla piisavalt erandlik, et õigustada hagejate huvide kaitset madalamal tasemel kui see, mis oleks muidu nõutav, ja kui vastus on jaatav, siis milline on see madalamal tasemel kaitse?
7. Kui vastus teisele küsimusele on eitav, siis kas see, et riigi poolt pärast kohtuotsust Robins [viidatu eespool] võetud meetmed ei ole taganud seda, et hagejad saaksid kätte rohkem kui 49% neile pensioniskeemi alusel tekkinud pensionihüvitiste väärtusest, kujutab ise endast selget riigi kohustuste rikkumist, mis annab hagejatele õiguse kahjuhüvitisele (s.t. juhul, kui ei ole eraldi tõendatud, et riigi tegevus pärast Robinsi kohtuotsust [viidatud eespool] kujutas endast selget ja rasket hoolimatust direktiivi [2008/94] artiklist 8 tulenevate kohustuste suhtes)?

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

22. Esimese küsimusega tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/94 peab tõlgendama nii, et see kuulub kohaldamisele endiste töötajate õigustele saada vanadushüvitist tööandja loodud täiendavast pensioniskeemist.
23. Selles küsimuses viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus nimetatud direktiivi artikli 1 lõikele 1 ja täpsustab, et Iiri õiguses puudub niisuguses olukorras õiguslik alus, mis lubaks põhikohtuasja hagejatel esitada oma tööandja vastu hagi.
24. Antud kontekstis tuleb rõhutada, et arvestades põhikohtuasja hagejate kohustust liituda tööle asumisel tööandja loodud täiendava pensioniskeemiga, peab nende õigust saada selle skeemi raames vanadushüvitist käsitlema õigusena, mis tekib töölepingutest või töösuhetest tööandjaga direktiivi 2008/94 artikli 1 lõike 1 tähenduses.
25. Direktiivi 2008/94 artikkel 8 sätestab liikmesriikidele töötajate kasuks erikohustuse. Liikmesriigid võivad selle kohustuse täitmisel kasutada erinevaid vahendeid. Seda võib teha tagades, et tööandja on võimeline täitma täiendavast tööandja pensioniskeemist tulenevaid kohustusi või nii, et kohustusi saab täita tööandjast eraldiseisev tööandjapensioni kogumisasutus.

- 26 Tuvastatud on, et põhikohtuasja hagejad on ühe ettevõtja endised töötajad, kes väidavad, et Iirimaa ei ole kaitsnud nende huve seoses täiendavast tööandja pensioniskeemist omandatud õigustega vanadushüvitisele tööandja maksejõuetuse korral.
- 27 Seega tuleb esimesele eelotsuse küsimusele vastata, et direktiivi 2008/94 tuleb tõlgendada nii, et see kuulub kohaldamisele endiste töötajate õiguste suhtes saada vanadushüvitist tööandja loodud täiendavast pensioniskeemist.

Teine küsimus

- 28 Teise küsimusega tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/94 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et otsustades selle üle, kas liikmesriik on täitnud nimetatud artikliga kehtestatud kohustust, on lubatud võtta arvesse riiklikku pensionihüvitist.
- 29 Tuleb rõhutada, et direktiivi 2008/94 artikli 8 eesmärk on tagada tööandja maksejõuetuse tekkimise korral töötajate huvide kaitse seoses õigusega saada vanadushüvitist vastavalt täiendavatele tööandja pensioniskeemidele. Selles sättes endas on märgitud, et seda kohaldatakse üksnes täiendavatele tööandja või tööandjatevahelistele pensioniskeemidele, täpsustades, et selle kaitse alla kuuluvad skeemid, „mis ei kuulu riiklikesse sotsiaalkindlustusskeemidesse”.
- 30 Direktiivi 2008/94 artikli 8 selge sõnastuse tõttu ei saa riiklikku pensionihüvitist võtta arvesse hinnates, kas liikmesriik on täitnud antud artiklis ette nähtud kohustust.
- 31 Seda järeldust ei sea kahtluse alla niisuguse regulatsiooni olemasolu täiendava tööandja pensioniskeemi kohta, mille kohaselt selle pensioniskeemi järgi vanadushüvitise arvestamisel arvatakse arvestamise aluseks olevast viimasest tegelikust töötasust (*actual final salary*) maha riiklik pension.
- 32 Nimelt oleks riikliku pensioni arvessevõtmine direktiivi 2008/94 kohaldamisel vastuolus selle kaitse tõhusa mõjuga, mida antakse nimetatud artikliga täiendavate tööandja pensioniskeemide puhul.
- 33 Seega tuleb teisele eelotsuse küsimusele vastata, et direktiivi 2008/94 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et otsustades selle üle, kas liikmesriik on täitnud nimetatud artikliga kehtestatud kohustust, ei ole lubatud võtta arvesse riiklikku pensionihüvitist.
- 34 Teisele küsimusele antud vastust arvestades ei ole kolmandale küsimusele vaja vastata.

Neljas küsimus

- 35 Neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada seda, kas direktiivi 2008/94 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamiseks piisab, kui täiendav tööandja pensioniskeem oli tööandja maksejõuetuks jäämise kuupäeval alarahastatud ja kui maksejõuetuse tõttu ei ole tööandjal vajalikke ressursse, et maksta pensioniskeemi piisavalt raha hüvitisesaajate pensionihüvitiste täielikuks väljamaksmiseks, või peavad hüvitisesaajad tõendama muude tegurite olemasolu, mille tõttu nad kaotasid vanadushüvitise saamise õigused.
- 36 Tuleb meenutada, et direktiivi 2008/94 eesmärk on kaitsta töötajaid tööandja maksejõuetuse korral. See ei käsitse üldse maksejõuetuse põhjuseid.
- 37 Täiendava tööandja pensioniskeemi alarahastuse põhjus võib olla nimelt muu hulgas töötajate või tööandja sissemaksete tasumata jätmine, kapitaliturgude ebasoodne areng, pensioniskeemi fondide halb majandamine või järelevalvekord, mis ei ole piisavalt range.

- 38 Sellest hoolimata ei ole direktiivi 2008/94 artiklis 8 eristatud neid võimalikke põhjuseid, vaid kehtestatud töötajate huvide kaitse üldine kohustus, ning meetodid, mille abil liikmesriigid seda kohustust täidavad, on jäetud nende endi otsustada nii, et see oleks kooskõlas liidu õigusega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiiviga 2003/41/EÜ töandjapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, lk 10, ELT eriväljaanne 05/04, lk 350).
- 39 Seega ei ole direktiivi 2008/94 artikli 8 kohaldamiseks vajalik teha kindlaks töandja maksejõuetuse põhjuseid ega ka seda, mille tõttu oli täiendav töandja pensioniskeem alarahastatud.
- 40 Järelilikult tuleb neljandale küsimusele vastata, et direktiivi 2008/94 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamiseks piisab, kui täiendav töandja pensioniskeem oli töandja maksejõuetuks jäämise kuupäeval alarahastatud ja kui maksejõuetuse tõttu ei ole töandjal vajalikke ressursse, et maksta pensioniskeemi piisavalt raha hüvitisesaajatele pensionihüvitiste täieliku väljamaksmise võimaldamiseks. Hüvitisesaajad ei pea tõendama muude tegurite olemasolu, mille tõttu nad kaotasid vanadushüvitise saamise õigused.

Viies ja kuues küsimus

- 41 Viienda ja kuuenda küsimusega, mida tuleb käsitleda koos, tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/94 peab tõlgendama nii, et pärast eespool viidatud kohtuotsust Robins jt Iirimaa kehtestatud meetmed täidavad direktiiviga ette nähtud kohustusi, arvestades tasakaalustatud majandusliku ja sotsiaalse arengu vajadust, ja kas majandusolukord kujutab endast piisavalt erandlikku asjaolu, mis õigustab töötajate huvide kaitset madalamal tasemel selliste vanadushüvitiste puhul, mida neil on õigus saada täiendavast töandja pensioniskeemist.
- 42 Euroopa Kohus tõlgendas eespool viidatud kohtuotsuses Robins jt direktiivi 80/987 artiklit 8, nüüd direktiivi 2008/94 artikkel 8, ja asus seisukohale, et liikmesriikidel on töandja maksejõuetuse korral täiendavast töandja pensioniskeemist vanadushüvitise saamise õiguse kaitse taseme ja mehhanismi kindlaksmääramisel lai kaalutusruum, mis välistab täieulatusliku tagamiskohustuse (eespool viidatud kohtuotsus Robins jt, punktid 36 ja 42–45).
- 43 Euroopa Kohus leidis siiski, et siseriiklike õigusnorme, mille tulemusel võib täiendava töandja pensioniskeemi hüvitistest olla tagatud vaid vähem kui pool neist, mida töötaja võis nõuda, ei saa pidada kooskõlas olevaks direktiivi 80/897 artiklis 8 kasutatud termini „kaitsta” määratlusega (eespool viidatud kohtuotsus Robins jt, punkt 57).
- 44 See seisukoht arvestab tasakaalustatud majandusliku ja sotsiaalse arengu vajadusega, pidades esiteks silmas liikmesriikide majandusolukorra erinevat ja etteennustamatut arengut ja teiseks vajadust tagada töötajatele kaitstuse minimaalne tase näiteks majandustingimuste ebasoodsast arengust tuleneva töandja maksejõuetuse korral.
- 45 Antud kontekstis ei määra aga seda, kas liikmesriik on nõuetekohaselt täitnud direktiivi 2008/94 artiklis 8 ette nähtud kohustusi, mitte liikmesriigi kehtestatud meetmete eripärad, vaid siseriiklike meetmete rakendamise tulemus.
- 46 Lisaks ei näi eelotsusetaotluse esitanud kohtu nimetatud meede, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 13, arvestades käesoleva otsuse punktis 18 nimetatud teavet, olevat sobiv tagamaks kaitstuse minimaalset taset, mida on nõutud eespool viidatud kohtuotsuses Robins jt.

47 Järelikult tuleb viiendale ja kuuendale küsimusele vastata, et direktiivi 2008/94 peab tõlgendama nii, et pärast eespool viidatud kohtuotsust Robins jt Iirimaa kehtestatud meetmed ei ole piisavad täitmaks antud direktiiviga ette nähtud kohustusi ja et puudutatud liikmesriigi majandusolukord ei ole erandlik asjaolu, mis võiks õigustada töötajate huvide kaitset madalamal tasemel selliste vanadushüvitiste puhul, mida neil on õigus saada täiendavast tööandja pensioniskeemist.

Seitsmes küsimus

48 Seitsmenda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/94 peab tõlgendama nii, et asjaolu, et pärast eespool viidatud kohtuotsust Robins jt Iirimaa kehtestatud meetmed ei ole taganud seda, et põhikohtuasja hagejad saaksid kätte rohkem kui 49% neile täiendava tööandja pensioniskeemi alusel kogunenud pensionihüvitiste väärtusest, kujutab endast selget liikmesriigi kohustuste rikkumist.

49 Kahjustatud isikutel on õigus nõuda liikmesriigilt kahju hüvitamist niipea, kui täidetud on kolm tingimust: rikutud liidu õigusnorm peab andma neile õigusi, rikkumine on piisavalt selge ning selle rikkumise ja isikutel tekkinud kahju vahel on otsene põhjuslik seos (24. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas C-445/06: Danske Slagterier, EKL 2009, lk I-2119, punkt 20, ja 9. detsembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-568/08: Combinatie Spijker Infrabouw-De Jonge Konstruktie jt, EKL 2010, lk I-12655, punkt 87 ja seal viidatud kohtupraktika).

50 Seitsmes küsimus on seotud teisega nendest tingimustest.

51 Pärast eespool viidatud kohtuotsuse Robins jt kuulutamist 25. jaanuaril 2007 teatati liikmesriikidele, et direktiivi 2008/94 artikli 8 nõuetekohase ülevõtmise tingimus on, et töötaja saab oma tööandja maksejõuetuse korral vähemalt pool vanadushüvitise väärtusest, millele tal on õigus täiendavasse tööandja pensioniskeemi tehtud maksete alusel.

52 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et kuigi liikmesriikidele direktiivi 2008/94 artikliga 8 kehtestatud, üksikisikutele õigusi andva kohustuse laad ja ulatus oli selge ja täpne – kõige hiljem alates 25. jaanuarist 2007, ei ole Iirimaa täitnud seda kohustust nõuetekohaselt ja see kujutab endast antud õigusnormi piisavalt selget rikkumist, juhul kui hinnatakse selle liikmesriigi vastustust üksikisikutele tekitatud kahju puhul.

53 Järelikult tuleb seitsmendale küsimusele vastata, et direktiivi 2008/94 peab tõlgendama nii, et see, kui pärast eespool viidatud kohtuotsust Robins jt Iirimaa kehtestatud meetmed ei ole taganud, et põhikohtuasja hagejad saaksid kätte rohkem kui 49% neile täiendava tööandja pensioniskeemi alusel kogunenud pensionihüvitiste väärtusest, on selge liikmesriigi kohustuste rikkumine.

Kohtukulud

54 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulud, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/94/EÜ töötajate kaitse kohta tööandja maksejõuetuse korral tuleb tõlgendada nii, et see kuulub kohaldamisele endiste töötajate õiguste suhtes saada vanadushüvitist tööandja loodud täiendavast pensioniskeemist.**

2. **Direktiivi 2008/94 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et otsustades selle üle, kas liikmesriik on täitnud nimetatud artikliga kehtestatud kohustust, ei ole lubatud võtta arvesse riiklikku pensionihüvitist.**
3. **Direktiivi 2008/94 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamiseks piisab, kui täiendav tööandja pensioniskeem oli tööandja maksejõuetuks jäämise kuupäeval alarahastatud ja kui maksejõuetuse tõttu ei ole tööandjal vajalikke ressursse, et maksta pensioniskeemi piisavalt raha hüvitisesaajatele pensionihüvitiste täieliku väljamaksmise võimaldamiseks. Hüvitisesaajad ei pea tõendama muude tegurite olemasolu, mille tõttu nad kaotasid vanadushüvitise saamise õigused.**
4. **Direktiivi 2008/94 peab tõlgendama nii, et pärast Euroopa Liidu Kohtu 25. jaanuari 2007. aasta otsust kohtuasjas C-278/05: Robins jt Iirimaa kehtestatud meetmed ei ole piisavad täitmaks antud direktiiviga ette nähtud kohustusi ja et puudutatud liikmesriigi majandusolukord ei ole erandlik asjaolu, mis võiks õigustada töötajate huvide kaitset madalamal tasemel selliste vanadushüvitiste puhul, mida neil on õigus saada täiendavast tööandja pensioniskeemist.**
5. **Direktiivi 2008/94 peab tõlgendama nii, et see, kui pärast eespool viidatud kohtuotsust Robins jt Iirimaa kehtestatud meetmed ei ole taganud, et põhikohtuasja hagejad saaksid kätte rohkem kui 49% neile täiendava tööandja pensioniskeemi alusel kogunenud pensionihüvitiste väärtusest, on selge liikmesriigi kohustuste rikkumine.**

Allkirjad